

VASTINELUETTELO
ORIMATTILA
METSOLAN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS
EHDOTUSVAIHE

ALOITUSVAIHEESSA SAADUT MIELIPITEET: 0 kpl, s. 2.

ALOITUSVAIHEESSA SAADUT LAUSUNNOT: 5 kpl, s. 3-9.

1. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES, 01.12.2025, s.3.
2. Kymenlaakson Sähköverkko Oy, 19.12.2025, s. 5.
3. Fingrid Oyj, 22.12.2025, s. 6.
4. Hollolan kunta, 29.12.2025, s. 7.
5. Lahden museot, 16.01.2026, s. 8-9.

VALMISTELUVAIHEESSA SAADUT MIELIPITEET: 2 kpl, s. 10-11.

VALMISTELUVAIHEESSA SAADUT LAUSUNNOT: 8 kpl, s. 12-24.

1. Kymenlaakson Sähköverkko Oy, 17.07.2026, s. 12.
2. Fingrid Oyj, 24.08.2026, s. 13.
3. Päijät-Hämeen liitto, 25.08.2026, s. 14-15.
4. Päijät-Hämeen ympäristöterveys, 26.08.2026, s. 16.
5. Lahden museot, 26.08.2026, s. 17-18.
6. Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus, 27.08.2026, s. 19.
7. Hollolan kunta, kaavoitus, 28.08.2026, s. 20-21.
8. Lupa- ja valvontavirasto, 31.08.2026, s. 22-26.

13.10.2026
SWECO FINLAND OY
ARKKITEHTI FISE YKS-530 TIMO RYSÄ

ORIMATTILA METSOLAN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS				
ALOITUSVAIHEEN AIKANA SAADUT MIELIPITEET (0 KPL) NÄHTÄVILLÄOLOAIKA: 26.11.2025 – 29.12.2025.				
nro	Mielipiteen esittäjä	Mielipide	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
-	-	-	-	-

ORIMATTILA METSOLAN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS				
ALOITUSVAIHEEN AIKANA SAADUT LAUSUNNOT (5 KPL). LAUSUNTOAIKA: 26.11.2025 – 29.12.2025.				
Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
1.	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES, 01.12.2025.	Asia Orimattilan kaupungin Metsolan osayleiskaavan muutoksen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (215/10.02.02/2025)	-	-
		Asian kuvaus Kaava-alue sijoittuu Päijät-Hämeen maakuntaan, Orimattilan Pennalan alueelle, noin 11 kilometriä luoteeseen Orimattilan keskustasta. Kaava-alue rajautuu lännessä ja pohjoisessa Porvoonjoen uomaa seuraavaan Orimattilan ja Hollolan kuntarajaan, koillisessa seututie 167:ään ja eteläosalla mm. Metsolantiehen. Kaava-alueen pinta-ala on noin 100 hehtaaria. Kaava-alueen raja- ja voimallaan liittyvien rakenteiden suunnittelun ja toteuttamisen kaava-alueelle.		
		Tavoitteena on laatia osayleiskaava, joka mahdollistaa aurinkovoimalan, sekä voimalaan liittyvien rakenteiden suunnittelun ja toteuttamisen kaava-alueelle.		
		Kaavamuutosalue sijaitsee lähimmillään n. 120 metrin päässä Tukesin valvonnassa olevasta laajamittaisesti vaarallisia kemikaaleja käsittelevästä ja varastoivasta laitoksesta (Posti Oy). Posti Oy:n logistiikkavarasto (Johtotie 2) on toiminnanlaajuudeltaan turvallisuusselvityslaitos. Laitoksen konsultointiväyhyke (500 m) ulottuu suunnittelualueelle.		
		Lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005).		
		Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella.	Merkitään tiedoksi.	Ei toimenpiteitä.
		Tukes suosittelee, että mikäli aurinkovoimala-alueelle rakennetaan esimerkiksi huoltorakennuksia, rakentamisen ohjaamisessa kiinnitetään huomiota henkilöiden mahdollisuuksiin suojautua rakennuksen sisään ja estää kaasupilven leviäminen sisätiloihin esim. ilmanvaihdon pysäyttämällä. Toimiminen kaasuvaaratilanteessa ja sisälle suojautuminen on opastettava rakennusten pelastussuunnitelmissa.		
		Osa-yleiskaavavaiheessa on todettu, että kaava-alueen raja- ja voimallaan liittyvien rakenteiden suunnittelun ja toteuttamisen kaava-alueelle.		
		Osa-yleiskaavavaiheessa on todettu, että kaava-alueen raja- ja voimallaan liittyvien rakenteiden suunnittelun ja toteuttamisen kaava-alueelle.		
		Tukesin tietojen mukaan aurinkovoimaloissa ei käsitellä kemikaaleja, eikä aurinkovoimaloista tyypillisesti tule Tukesin valvontakohteita.		
		Perustelut Kaavamuutosalueelle suunnitellaan aurinkovoimalaa. Alueelle ei suunnitella asutusta eikä ns. herkkiä kohteita (sairaala, päiväkot, tms).		

		Posti Oy:n Logistiikkakeskuksessa varastoidaan huomattavia määriä vaaralliseksi luokiteltuja kemikaaleja. Vaaralliset kemikaalit ovat sisätiloissa erilaisissa pakkauksissa. Laitoksen suurimmaksi riskiksi on tunnistettu kloorikaasun muodostuminen ja sen leviäminen ympäristöön. Kaasun leviämistä on myös mallinnettu. Mallinnuksen perusteella, suotuisissa sääolosuhteissa, kaasupilvi voi levitä hyvin etäälle päästökohteesta. Toiminnanharjoittaja on esittänyt, että vallitseva tuulen suunta kohteessa on lännestä, jolloin se ei ole kohti nyt suunniteltua kaavamuuosaluetta. Riskiarviossa tapausta on kuitenkin luonnehdittu hyvin epätodennäköiseksi. Kemikaaliturvallisuuksalainsäädännön mukaan epätodennäköisiä onnettomuuksia ei tarvitse ottaa huomioon tuotantolaitoksen sijoitusta koskevia suojaetäisyyksiä määrittäessä (856/2012 3 §). Tukes muistuttaa, että epätodennäköisten onnettomuuksien seurausten arviointi on tehty pelastustoimen suunnittelua varten.		
		Posti Oy:n laitoksella on tunnistettu myös tulipalon lämpösäteilyyn liittyviä riskejä. Posti Oy:n palavien nesteiden varaston tulipaloihin liittyvä lämpösäteily ei käytössä olevan tiedon mukaan yllä suunnitellulle hankealueella (suunnittelualueen raja-alue 26.11.2025).	Merkitään tiedoksi.	Ei toimenpiteitä.

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
2.	Kymenlaakson Sähköverkko Oy, 19.12.2025.	Kymenlaakson Sähköverkko Oy:llä ei ole huomauttamista, mikäli seuraavat ehdot huomioidaan: - Tilaaja vastaa rakentamisen aiheuttamista mahdollisista johtojen siirtokustannuksista. - Sähköverkkoon kuuluvien johtojen ja laitteiden sijoittamista varten varataan riittävät tilat. - Huomioidaan nykyiset sähköjohdot alueella. 20 kV (vihreällä), 0,4 kV sinisellä, ilmajohdot yhtenäisellä viivalla ja maakaapelit katkoviivalla johdoista liitekartta.	Merkitään tiedoksi.	Ei toimenpiteitä.
				

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
3.	Fingrid Oyj, 22.12.2025.	Valorem Energies Finland Oy:n tavoitteena on laadituttaa Orimattilan Pennalan alueelle osayleiskaava, joka mahdollistaa pinta-alaltaan noin 56 hehtaarin laajuisen ja teholtaan noin 45 MWp suuruisen aurinkovoimalan, sekä voimalaan liittyvien rakenteiden suunnittelun ja toteuttamisen kaava-alueelle.	-	-
		Fingrid kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta.		
		Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.		
		Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset.		
		Meillä ei ole kommentoivaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	Merkitään tiedoksi.	Ei toimenpiteitä.
		Tässä kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin teknisiin ratkaisuihin.		
		Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyyntöön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot .		
		Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja. Muiden kuin Fingridin omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.		

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
4.	Hollolan kunta, 29.12.2025.	YHTEISÖOSALLISEN MIELIPIDE, METSOLAN OSAYLEISKAAVAN OAS		-
		Kiitämme Orimattilan kaupunkia lausuntopyynnöstä 26.11. 2025 Metsolan osayleiskaavan oasista. OAS on selkeä ja hyvin laadittu. Hyvä että vireillä olevan maakuntakaava 2060:n tavoiteltavat liikennetkaisualueella on mainittu OASissa. Yhteisöosalliseksi mainitun Hollolan kunnan Miekkiön alue rajoittuu Metsolan osayleiskaava-alueeseen.	Kiitos palautteesta.	
		OASin otteessa Maakuntakaava 2060:n luonnoksesta näkyvät Hollolan kunnan pitkän tähtäimen kehittämistavoitteet Miekkiössä juuri Metsolan osayleiskaava-alueen länsipuolella. Hollola tavoittelee tulevaisuuden yritysalueita, joka voisi tarjota työtä mahdollisesti myös Orimattilan alueella asuville (punainen alue maakuntakaavaluonnoksessa). Pitkän tähtäimen liikennetkaisuissa yhteistyö on sekä molempien kuntien että myös Lahden hyöty.		
		Hollolan kunta ilmoittaa haluavansa antaa lausunnon Metsolan osayleiskaavan luonnoksesta ja ehdotuksesta aikanaan.	Merkitään tiedoksi.	Ei toimenpiteitä.

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
5.	Lahden museot, 16.01.2026.	Asia: Metsolan osayleiskaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Orimattila		
		Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa pinta-alaltaan noin 56 hehtaarin laajuisen aurinkovoimalan, sekä voimalaan liittyvien rakenteiden suunnittelun ja toteuttamisen Pennalan teollisuusalueen ja Porvoonjoen väliin jäävälle maa- ja metsätalouskäytössä olevalle alueelle. Voimala on tarkoitettu liittämään maakaapeleilla Lahti Energian voimajohtolinjaan, joka sijoittuu noin 800 metrin etäisyydelle itään kaava-alueelta. Siirto-linjan reititys tarkentuu hankkeen jatkosuunnittelun aikana. Kaava-alueen pinta-ala on noin 100 hehtaaria.		
		Aloitussaiheen viranomaisneuvottelu on pidetty 14.11.2025.		
		Lahden museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 26.11.2025 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa.		
		Arkeologinen kulttuuriperintö Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tiedot alueen muinaisjäännöksistä ovat kuitenkin vanhentuneet. Viimeksi suunnittelualue on ollut osa inventoinnin kohdealuetta yli 20 vuotta sitten, vuonna 2002 (H. Poutiainen & A.Malinen, Arkeologinen kaavainventointi Orimattilassa Keskusta - Virenoja, Heinämaa - Leitsamaa, Pennala. Lahden kaupunginmuseo 2002). Suunnittelualueen korkeus merenpinnasta (erityisesti alueen itä- ja koillisosat) ja sijainti Porvoonjoen läheisyydessä tekevät siitä potentiaalisen erityisesti kivikauden kohteiden osalta.		
		Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää, kuten myös osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdassa 7 Selvitykset (s. 19/20) on mainittu suoritettavana selvityksenä, suunnittelualueen arkeologista inventointia ja ko. inventoinnin tulosten huomioimista hankkeessa. Selvityksen kohteena tulee olla koko suunnittelualue, painottuen kuitenkin muuttuvan maankäytön alueisiin.	Lausunnon viitatut näkökulmat on huomioitu kaavan valmistelussa. Kaavaselostuksen liitteenä on muiden hankekohtaisten selvityksen ohessa arkeologinen täydennysinventointi.	Ei toimenpiteitä.
		Arkeologisen inventoinnin voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen). Inventoinnin on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätöiden, dokumentoinnin kuin raportoinnin osalta. Raportti suoritettavasta inventoinnista on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle, joka suorittaa ko. selvityksen arvioinnin.		
		Museolla ei ole asiakohdan kaavahankkeesta muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.	Merkittään tiedoksi.	Ei toimenpiteitä.
		Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema Kaava-alueen koillisosa sijoittuu Päijät-Hämeen maakuntakaavassa (2014) maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle kohdenimellä Porvoonjoen kulttuurimaisema. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen. Maakuntakaava 2060 on valmisteluvaiheessa, ja maisema-alueen raja-alue on säilynyt ennallaan. Maisemakuvauksen mukaan Maisema-alue muodostuu maisematyypille tyypillisestä melko tasaisesta, savipohjaisesta viljely- ja niittymaasta, joka rajautuu paikoin ympäristön moreeni- ja kalliomaakiin. Maisema-alueella on paikoin tilakeskuksia ja muita asuinrakennuksia sekä peltomaisemaa rajaavia metsäsaarekkeitä (MaMa 2024).		

		Suunnittelualueelle on laadittu useita osayleiskaavoja. Pennala-Pasinan osayleiskaavassa kaava-alueen Porvoonjokeen rajoittuvat länsi- ja pohjoisosat sijoittuvat arvokkaaksi viljelyalueeksi osoitetulle alueelle merkinnällä MT. Määräyksen mukaan viljelyalueet tulee säilyttää avoimina. MT-alueelle sijoittuu kaava-alueen ainoa tilakeskus, Metsola. Kaavahankkeen yhteydessä laaditaan maisemaselvitys. Selvityksessä tulee kuvata maiseman nykytila ja kaavan toteuttamisen vaikutukset tulee sanallisen kuvauksen lisäksi esittää havainnekuvin.	Lausunnossa viitatut näkökulmat on huomioitu kaavan valmistelussa.	
		Kaava-alueen läheisyyteen sijoittuvat kaava-alueen eteläpuolella Uutelan ja Aittomäen tilakeskukset, lännessä Ojalan tilakeskus, ja koillispuolella Jokilahden ja Mattilan tilakeskukset. Kaavaselostukseen tulee selvittää ja kuvailla hankealueella sekä sen vaikutusalueella oleva rakennuskanta sanallisesti ja valokuvin, sekä siihen kohdistuvat vaikutukset.	Lausunnossa viitatut näkökulmat on huomioitu kaavan valmistelussa.	
		Museolla ei ole Metsolan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman suojelun osalta.		

ORIMATTILA METSOLAN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS				
VALMISTELUVAIHEEN AIKANA SAADUT MIELIPITEET (2 KPL) NÄHTÄVILLÄOLOAIKA: 30.07.2026. – 31.08.2026.				
nro	Mielipiteen esittäjä	Mielipide	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
1.	Yksityishenkilöt, 23.08.2026.	Mielestämme kiinteistöltä (Aittakorpi 560-411-6-39) on poistettava kaavassa MY-merkinnällä oleva suoja-alue.	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen mielipiteen perusteella. Mielipiteessä viitattu Porvoonjoen vesialuetta reunustava, kaavaluonnoksessa MY-kaavamerkinnällä osoitettu alue poistettiin mielipiteessä viitatulta viljelyskäytössä olevalta kiinteistöltä. Mielipiteessä viitatus kiinteistön käyttötarkoituksena säilyy arvokkaaksi viljelyalueeksi osoitettu alue (MT). Menettelytavalla halutaan varmistaa, ettei Metsolan osayleiskaavan muutoksella heikennetä maa- ja metsätalouden harjoittamista ko. kiinteistöllä.	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen mielipiteen perusteella.
		Ymmärtäisimme suoja-alueen tarpeellisuuden, jos alueen käyttötarkoitus muuttuisi esim. aurinkovoimalaksi, mutta mikäli kiinteistön käyttötarkoitus ei muutu, vaan säilyy ennallaan maatalouskäytössä, ei tälle suoja-alueelle mielestämme ole perusteita.	Ks. edellä annettu vastine.	
		Aurinkovoimalahankkeen vaatimat suoja-alueet yms. pitäisi pysyä kyseisen hankkeen rajojen sisällä.	Ks. edellä annettu vastine.	
		Omistamani pellot ovat avo-ojitettuja, joten suoja-alue aiheuttaisi muutostöitä ojitusten osalta sekä siitä johtuvia tarpeettomia lisäkustannuksia. Lisäksi viljelyala supistuisi aiheuttaen taloudellisia menetyksiä. Ellei muiltakin jokeen rajautuvilta pelloilta hankkeen ulkopuolella vaadita suoja-alueita, asetetaan minut eriarvoiseen asemaan muihin maanomistajiin nähden.	Ks. edellä annettu vastine.	
		Mikäli suoja-alue tämän kiinteistön kohdalla koetaan välttämättömäksi, tulee hankekehittäjän käynnistää neuvottelut maanomistajan kanssa kiinteistön liittämistä osaksi aurinkovoimala aluetta, jolloin suoja-alueesta ei aiheutuisi maanomistajalle haittaa. Muussa tapauksessa en tule hyväksymään MY-merkintää omistamani kiinteistön osalta.	Ks. edellä annettu vastine.	

nro	Mielipiteen esittäjä	Mielipide	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
2.	Yksityishenkilöt, 31.08.2026.	Liittyy Metsolan osayleiskaavamuutokseen, luonnos päivätty 19.5.2026		-
		AM-alueella sijaitsevat rakennukset: 1. Yksi asuinrakennus ja autotalli, 150 m2. 2. Tuotanto- ja varastorakennuksia yhteensä kuusi: - kaksi isoa hallirakennusta, 300 m2 ja 280 m2 - kuivuri ja viljasiilo, yhteensä 120 m2 - lannoite- ja konevarasto, yhteensä 100 m2 Olemassa olevia rakennuksia yhteensä 950 m2.		
		Esitämme, että AM-alueelle (maatilojen talouskeskusten alue) merkittäisiin alueen laajuuden ja nykyisten rakennusten koon vuoksi rakennusoikeutta yhteensä 1500 m2, josta talousrakennuksille vähintään 1000m2.	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen mielipiteen perusteella. Mielipiteessä viitatus Maatilojen talouskeskusten alueen (AM) kaavamääräys tarkistettiin muotoon: <i>AM, Maatilojen talouskeskusten alue. Alueella saa sijoittaa maatalan asuin-, tuotanto- ja varastorakennuksia. Samaan pihapiiriin saa rakentaa kaksi asuinrakennusta kiinteistöä lohkomatta. Alueelle sijoittuvien asuin-, tuotanto- ja varastorakennusten kerrosala saa olla yhteensä enintään 1500 m2.</i>	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen mielipiteen perusteella.

**ORIMATTILA
METSOLAN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS**

**VALMISTELUVAIHEEN AIKANA SAADUT LAUSUNNOT (8 KPL).
LAUSUNTOAIKA: 30.07.2026. – 31.08.2026.**

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
1.	Kymenlaakson Sähköverkko Oy, 17.07.2026.	OAS vaiheen lausuntoon lisäys. Kaava-alueella tai alueen reunalla sijaitsee meidän sähköjakelun komponentteja, joiden huolto ja kunnossapito tulee onnistua jatkossakin. Tämä tulee huomioida alueen aitauksessa sekä paneeleiden sijoittelussa. Kymenlaakson Sähköverkkoon tulee olla yhteydessä tarkemmista suunnitelmista ja mahdollisista johtosiirroista.	Merkitään tiedoksi. Lausunnossa viitatus sähköjakelun komponentit ja pienjännitejohdot tulee huomioida alueen yksityiskohtaisemmassa jatkosuunnittelussa, mutta niihin liittyviä johtokäytäviä ei osoiteta yleiskaavatasolla erillismerkinnöin. Menettelytapa vastaa yleistä suunnittelukäytäntöä.	Ei toimenpiteitä.

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
2.	Fingrid Oyj, 24.08.2026.	Fingrid kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta. Meillä ei ole kommentoivaa kaavaluonnoksesta. Tässä kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot . Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja. Muiden kuin Fingridin omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.	Merkitään tiedoksi.	Ei toimenpiteitä.

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
3.	Päijät-Hämeen liitto, 25.08.2026.	Lausunto Metsolan osayleiskaavan muutoksesta, kaavaluonnosvaihe		
		Orimattilan kaupunki pyytää Päijät-Hämeen liitolta lausuntoa Metsolan osayleiskaavan muutoksesta. Osayleiskaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa aurinkovoimahankkeen toteuttaminen Pennalan alueella Orimattilassa. Kaavamuutosalue rajautuu lännessä ja pohjoisessa Porvoonjoen uomaan.		
		Aurinkovoimahanketta suunnittelee Valorem Energies Finland Oy. Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 100 hehtaaria. Laadittava osayleiskaava mahdollistaa pinta-alaltaan noin 56 hehtaarin laajuisen ja teholtaan noin 45 MWp suuruisen aurinkovoimalan.		
		Voimassa olevassa Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 suunnittelualue on pääosin tavanomaista maaseutualuetta, eli maakuntakaavan ns. valkoista aluetta. Maakuntakaavassa kaavamuutosalueen pohjoisreunalle on osoitettu Porvoonjokea seuraileva melontareitti. Kaavamuutosalueen koillisosasta pieni alue sijoittuu maakuntakaavassa osoitetulle kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokkaalle alueelle. Kaava-alueen itäosa sijoittuu suuronnettomuusvaaran aiheuttavan kohteen konsultointivyöhykkeelle (kons 5, Seveso direktiivi III). Kaava-alue rajautuu koillisessa seututiehen 167. Kaava-alueen kaakkoispuolelle sijoittuu maakuntakaavassa osoitettu maaliikenteen alue (LM).		
		Kaavamuutosalue suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavaan on esitetty kartalla: https://urly.fi/4bQr		
		Päätös		
		Päijät-Hämeen liitto kiittää lausuntomahdollisuudesta. Metsolan osayleiskaavamuutos ei ole ristiriidassa Päijät-Hämeen voimassa olevan maakuntakaavan tai Päijät-Hämeen maakuntakaavaluonnoksen 2060 kanssa. Päijät-Hämeen liitto esittää kuitenkin seuraavat näkökohdat osayleiskaavamuutoksen jatkosuunnittelussa huomioitaviksi.		
		Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 luonnoksessa on esitetty yhteystarvemerkinä Miekkiön osoitetun uuden eritasoliittymän ja Pennalan välillä. Yhteystarve sijoittuu osayleiskaava-alueella aurinkovoimatuotantoon tarkoitettun energiahuollon alueen eteläosaan. Osayleiskaavan ehdotusvaiheessa on hyvä varmistaa, että maakuntakaavassa yhteystarpeena osoitettu tien linjaus on mahdollista toteuttaa kaava-alueen eteläpuolelta. Tieyhteys parantaa toteutuessaan yhteyksiä valtatielle 4 erityisesti etelän ja lännen suuntaan.	Lausunnossa viitattu, Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060:n kaavaluonnoksessa Miekkiön ja Pennalan välille osoitettu tieliikenteen yhteystarvemerkinä on osoitettu alueelle, jolle sijoittuu runsaasti olemassa olevia asuinkiinteistöjä ja maa- ja metsätaloutta harjoittavia tiloja. Maakuntakaavaluonnoksen kaavamääräyksen perusteella merkinnällä osoitetaan uudet tie- ja katu yhteydet, joiden toteuttamiseen tai sijaintiin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Kaavan laatija on tarkastellut tieyhteyden toteutettavuutta nyt laadittavan osayleiskaavan kaava-alueen ja Pennalan alueen yleisemmän kehitettävyyden edellyttämällä tarkkuustasolla ja todennut, että tieyhteys voidaan toteuttaa niin haluttaessa kaava-alueen eteläpuolitse ilman, että kaava-alueelle osoitettava rakentaminen haittaisi tien toteutettavuutta. Tieyhteyden mahdollinen myöhempi suunnittelu ja toteuttaminen edellyttää luonnollisesti kuntarajan molemminpuolisen, tien suunnitteluhetkellä vallitsevan yhdyskuntarakenteen ja liikenneverkon huomioimista ja yksityiskohtaista yhteensovittamista tiesuunnitelmien kanssa.	Ei toimenpiteitä.
		Kaavan liiteaineistona esitetty maisemaselvitys on erittäin laadukas. Maisemaselvityksessä on huomioitu myös voimassa olevassa maakuntakaavassa esitetty viheryhteys, josta varsinaisessa kaavaselistuksessa ei ole mainintaa. Päijät-Hämeen liitolla ei ole huomautettavaa maisemaselvityksen johtopäätöksistä. Aurinkovoimahankkeen vaikutukset Porvoonjoen kulttuurimaiseman maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen ovat vähäisiä.	Kiitos palautteesta. Kaavaselistusta tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella. Kaavaselistuksen kohtaan 3.31 Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 lisättiin voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettuun viheryhteystarpeeseen liittyvä kappale: <i>"Kaava-alueen itäosalle sijoittuu seututie 167:n yli koillis-lounaissauntaisesti osoitettu viheryhteystarve-merkintä (vihreä nuolipäätteinen katkoviiva). Merkinnällä osoitetaan virkistysalueverkostoon tai ekologiseen verkostoon kuuluvat olemassa olevat tai tavoitteelliset viheryhteystarpeet taajama-alueilla. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen perusteella yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä lajiston liikkumismahdollisuudet."</i>	Kaavaselistusta tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella

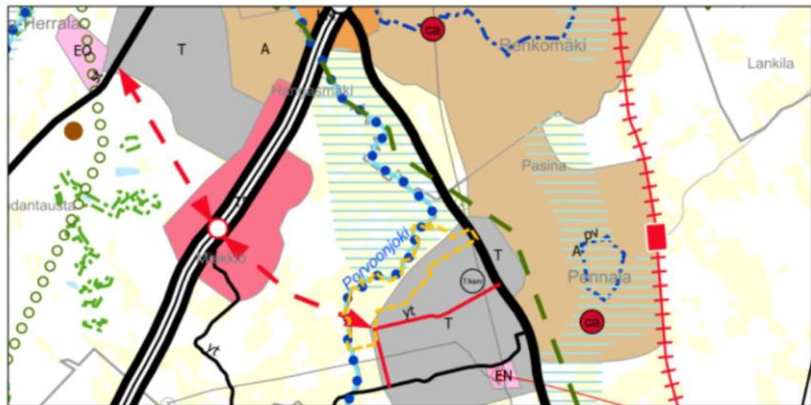
Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
		Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 kaavaluonnoksessa on Porvoonjokeen osoitettu siniviheryhteys. Porvoonjoki reuna-alueineen toimii tärkeänä ekologisena yhteytenä, mikä on asianmukaisesti tunnistettu myös osayleiskaavamuutoksen luontoselvityksessä. Yhteyden kannalta keskeinen on jokivarsi ja sen välitön reunavyöhyke. Kaavan jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin vielä arvioida, onko 30 metrin suojavyöhyke jokivarressa leveydeltään riittävä suhteessa aidattavan aurinkovoima-alueen eläimistölle muodostamaan esteeseen.	Lausunnossa viitattua, Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060:n kaavaluonnoksessa Porvoonjokea seuraillen osoitettu siniviheryhteys. Merkintää käytetään osoittamaan ekologisina yhteyksinä toimivia jokivarsia, joilla on seudullista merkitystä. Merkintää koskevan kehittämissuosituksen perusteella Maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää huomioita siniviheryhteyksien turvaamiseen. Kaavaehdotuksessa Porvoonjoen vesialueen varteen vyöhykemäisenä osoitetun suojaviheralueen (EV-2) keskeisenä motiivina on ollut esisuunnitteluvaiheesta lähtien Porvoonjoen ja siihen rajautuvan rantavyöhykkeen ekologisten ja maisemanhoidollisen merkityksen vahvistaminen. Aluevarauksen riittävyyttä on tarkasteltu em. tavoitteiden pohjalta kaavahankkeen kaikissa vaiheissa. Aluevaraus on kaavahankkeen aikana tehtyjen tarkastelujen perusteella riittävä, koska Länsi-Pennalan maankäyttö on muuttunut yleis- ja asemakaavatasoilla olennaisella tavalla ja aluetta ollaan ottamassa aiempaa laajamittaisemmin rakennuskäyttöön. Yhdyskuntarakenteellisen muutoksen vaikutuksesta kaava-alueen eteläpuolinen yhdyskuntarakenne tulee hyvin todennäköisesti joka tapauksessa ohjaamaan eläinten kulkureittejä entistä voimakkaammin luontaisen estevaikutuksen muodostavan Porvoonjoen länsipuolisille, maa- ja metsätalouskäytössä oleville alueille. Kaava-alueen koillisosalle osoitettu suhteellisen laaja, yhtenäinen maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) tukee kaava-alueen eteläpuolisen yleis- ja asemakaavoitetun alueen ekologista kytkeytymistä kaava-alueen pohjoispuolisiin alueisiin, sekä Porvoonjoen varteen osoitettuun suojaviheralueeseen (EV-2). <i>Porvoonjoen varteen osoitetun rantavyöhykkeen kaavamerkintää ja -määräystä tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen muotoon "EV-2, Suojaviheralue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Vesialueeseen rajautuva rantavyöhyke, jonka kasvillisuutta tulee hoitaa ja täydentää alueelle luonteenomaisin puu-, pensas- ja kasvi-istutuksin siten, että alueen ekologinen ja maisemanhoidollinen merkitys vahvistuu. Alueelle saa sijoittaa hulevesien hallintaan liittyviä rakenteita. Aluetta koskee Rakentamislain 53 §:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyölupa)."</i>	Ei toimenpiteitä.

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
4.	Päijät-Hämeen ympäristöterveys, 26.08.2026.	Terveystensuojeluviranomaisen lausunto Metsolan osayleiskaava muutoksen valmisteluaineistosta.		
		Orimattilan kaupungin kaavoitusviranomainen pyytää terveystensuojeluviranomaisen lausuntoa Orimattilan kaupungin Pennalan alueelle suunniteltavan Metsolan osayleiskaavan muutoksen valmisteluaineistosta.		
		Kaava-alueen koko on noin 101 hehtaaria ja muutoksella tavoitellaan pinta-alaltaan noin 56 hehtaarin laajuisen ja teholtaan noin 45 MWp suuruisen aurinkovoimalan, sekä voimalaan liittyvien rakenteiden suunnittelua ja toteuttamista kaava-alueelle.		
		Kaava-alue rajautuu lännessä ja pohjoisessa Porvoonjoen uomaa seuraavaan Ori-mattilan ja Hollolan kuntarajaan, koillisessa seututie 167:ään ja eteläosalla mm. Metsolantiehen. Hankealue ei sijaitse pohjavesialueella.		
		Terveystensuojeluviranomainen on tutustunut lausuntopyyntöön aineistoon ja antaa tämän lausunnon terveystensuojelulain ja sen alusten lakien näkökulmasta.		
		Hankkeeseen on laadittu kattava rakennettavuusselvitys sekä hulevesiselvitys ja niissä todetut asiat on terveystensuojelun kannalta hyvin huomioitu yleisissä kaavamääräyksissä.	Kiitos palautteesta.	
		Terveystensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten perusteella, mikäli seuraavat asiat huomioidaan kaavahankkeessa.		
		Hankealueen läheisyydessä ei sijaitse niin kutsuttuja herkkiä kohteita, mutta alueella sekä sen läheisyydessä sijaitsee useampia maatilakeskuksia. Aurinkovoimalaan liittyy aina erikokoisia muuntamoita ja siirtoasemia sekä todennäköisesti myös akkuvarastoja. Ainakin isommista muuntamoista ja akkuvarastoista voi aiheutua muun muassa jäähditysmelua lähiympäristöön. Melua aiheuttavien toimintojen sijoittelussa tulisi ottaa huomioon lähimmät häiriintyvät asuinkiinteistöt ja varmistaa, että lainsäädännössä asetetut melun enimmäisarvot eivät ylitä näissä kohteissa. Mikäli toiminnasta aiheutuvaan meluun liittyvä arviointi jätetään rakennuslupavaiheeseen, olisi tämä syytä perustella kaavaselostuksessa ja todeta yleisissä kaavamääräyksissä.	Kaavan laatijan käytettävissä olevan tiedon perusteella teollisen kokoluokan aurinkovoimaloiden yhteydessä käytetyistä inverttereistä energiatuotannon aikana aiheutuva melutaso on voimakkaimmillaan noin 60-75 dB. Inverttereistä aiheutuva melu vaimenee tyynelläkin säällä luonnollisen taustamelun tasolle (tyypillisesti noin 30-45 dB) 200-300 metrin etäisyydellä. Koska kaava-alue on laaja ja invertterit pyritään tyypillisesti sijoittamaan voimala-alueiden keskelle, ei tarvittavien suojaetäisyyksien järjestäminen aiheuta olennaista suunnittelullista haastetta hankkeen yhteydessä. Edellä viitatuista näkökulmista, tarvittavat suojaetäisyydet, sekä invertterien ja muuntamoiden tarkoituksenmukainen sijoittelu tullaan huomioimaan normaalin hyvän suunnittelukäytännön mukaisesti hankkeen yksityiskohtaisemman jatkosuunnittelun yhteydessä. Invertterien ja muuntamoiden tarkoituksenmukainen sijoittelu on kaikkien osapuolten ja etenkin hanketoimijan intressi. Invertterien ja muuntamoiden yksityiskohtaiseen sijoitteluun ei ole tarkoituksenmukaista tai tarpeen ottaa kantaa kaavamerkinnoihin tai määräyksiin, koska alueelle sijoitettavien toimintojen koskevat joka tapauksessa sitovat valtakunnalliset ulkomelun ohjeet siitä riippumatta onko niihin viitattu kaavamääräyksissä tai ei. Ulkomelun ohjeiden toteutumisesta vastaa toiminnanharjoittaja.	Ei toimenpiteitä.
		Vaikka hankealue ei sijaitse pohjavesialueella tulisi muuntamoiden ja akkuvarastojen rikkoutumisesta, tulipalosta ja sammuttamisesta aiheutuviin päästöihin varautua niin pohjaveden suojelun kuin hulevesien käsittelynkin osalta. Tästä olisi suositeltavaa mainita hulevesisuunnitelmaa koskevassa kaavamääräyksessä.	Lausunnossa viitatuista kaltaista sammutusvesien talteenottoa ole käytännössä mahdollista eikä tarkoituksenmukaista toteuttaa aurinkoenergiatuotannon alueilla samaan tapaan kuin teollisuusalueilla, koska se edellyttäisi alueen pinnoittamista vettäläpäisemättömällä pintarakenteella ja viivytystilavuudeltaan todella suurilla, tarvittaessa sulutettavilla, vesitiiviillä viivytysrakenteilla.	Ei toimenpiteitä.
		Muiltakin osin terveystensuojeluviranomaisella ei ole hankkeesta huomautettavaa.		

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
5.	Lahden museot, 26.08.2026.	Lausunto D/5096/12.03.02.03/2026		
		Kaavatyön tavoitteena on laatia osayleiskaava, joka mahdollistaa pinta-alaltaan noin 56 hehtaarin laajuisen ja teholtan noin 45 MWp suuruisen aurinkovoimalan, ja siihen liittyvien teknisten järjestelmien toteuttamisen ja yhteensovittamisen kaava-alueelle ja sen ympäristöön sijoittuvien muiden toimintojen, aluevarausten ja erityisarvojen kanssa. Kaava-alue sijoittuu Orimattilan Pennalan alueelle, noin 11 kilometriä luoteeseen Orimattilan keskustasta. Kaava alue rajautuu lännessä ja pohjoisessa Orimattilan ja Hollolan kuntarajaan, koillisessa seututie 167:ään ja eteläosalla mm. Metsolantiehen. Kaava-alueen pinta-ala on noin 101 hehtaaria. Kaava-alueen rajaus voi tarkentua kaavahankkeen aikana.		
		Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 19.5.2026 päivätystä aineistosta (kaavakartta ja kaavaselostus) ja Maisemaselvitys (8.4.2025; Sweco Finland Oy) pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.		
		<i>Arkeologinen kulttuuriperintö</i>		
		Museon 16.1.2026 antamassa lausunnossa edellyttämä suunnittelualueen muinaisjäännösinventointi suoritettiin Heilu Oy:n toimesta keväällä ja kesällä 2026 (<i>T. Tiainen & S. Kärkkäinen 2026: Metsola. Aurinkovoimapuistoalueen arkeologinen arkistoseelvitys; T. Tiainen & S. Kärkkäinen 2026: Metsola. Aurinkovoimapuistoalueen arkeologinen inventointi</i>). Museo on arvioinut raportit ja todennut suoritettuna arkeologisen inventoinnin riittäväksi selvitykseksi. Suunnittelualueella ei sijaitse muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muitakaan suojelua edellyttäviä kohteita. Asiakohdan kaavahankkeelle ei näin ollen ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.	Kiitos palautteesta.	
		Suoritettu arkeologinen inventointi on jäänyt mainitsematta kaavaselostuksessa. Tiedot inventoinnista ja sen keskeisistä havainnoista on syytä lisätä kohtaan 7 <i>Selvitykset</i> (s. 24/38) sekä kohtaan 7.4 <i>Arkeologisen selvityksen keskeiset havainnot</i> (s. 28/38–29/38), joissa mainitaan tällä hetkellä ainoastaan arkeologinen esiselvitys.	Kaavaselostusta tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella. Kaavaselostuksen kohtiin 7. Selvitykset, 7.4 Arkeologisen arkistoseelvityksen ja arkeologisen inventoinnin keskeiset havainnot ja 10. Kaavaselostuksen liitteet lisättiin arkeologista inventointia koskevat viittaukset ja otteet. Arkeologinen inventointi ei ollut kaavan laatijan käytettävissä valmisteluvaiheen kaava-aineiston valmistuessa. Valmisteluvaiheen kaava-aineistot päivättiin 19.05.2026 ja lausunnossa viitattu arkeologinen inventointi on päivätty 19.06.2026.	Kaavaselostusta tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella.
		Museolla ei ole asiakohdan kaavahankkeesta muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.		

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
		Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema		
		Museo on osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan antamassaan lausunnossa (16.1.2026) tuonut esille kaavahankkeen koillisosan sijoittumisen maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (MaMa 2024-inventointi). Lisäksi Pennala-Pasinan osayleiskaavassa kaava-alueen Porvoonjokeen rajoittuvat länsi- ja pohjoisosat sijoittuvat arvokkaalle viljelyalueelle (MT). Museo on lisäksi todennut, että kaavahankkeen yhteydessä laadittavaan maisemaselvitykseen tulee kuvata maiseman nykytila ja kaavan toteuttamisen vaikutukset sekä sanallisen kuvauksen lisäksi esittää havainnekuvia. Kaava-alueen ainoa tilakeskus, Metsola sijoittuu MT-alueelle. Myös kaavan lähialueille sijoittuu muutamia tilakeskuksia. Museo on pyytänyt kuvailemaan hankealueella ja sen vaikutusalueella oleva rakennuskanta sanallisesti ja valokuvin, sekä siihen kohdistuvat vaikutukset.		
		Maisemaselvityksessä on kuvailtu riittävästi maiseman nykytila ja suunnittelualueelle sekä lähialueille sijoittuvien tilakeskusten rakennuskanta. Selvityksessä on riittävästi havainnekuvia. Myös kaavan toteuttamisen myötä aiheutuvien vaikutusten arviointi on riittävä. Maisemaselvityksessä todetaan hankkeen vaikutusten maisemaan olevan kohtalaisia tai vähäisiä. Sen sijaan hankkeen toteutumisen aiheuttaman vaikutukset Metsolantien varteen sijoittuvien jälleenrakennuskauden maatilojen pihapiirien osalta ovat suuremmat. Selvityksen mukaan asuttuihin pihapiireihin (Metsola, Uutela ja Ojala) aurinkopaneeleista aiheutuu selkeää näkyvyyttä. Paneelit näkyvät myös jokilaakson länsi- ja lounaisuuntaan vanhempaan ja maisemallisesti näyttävämpään kulttuurimaisemaan. Selvityksessä on myös huomioitu aurinkovoima-alueen sähköaseman sijoittuminen maisemassa todeten sen näkyvän enemmän kuin paneelialue. Sähköaseman sijainti tulee kuitenkin olemaan lähellä Lahdentien logistiikka-aluetta, mikä lieventää vaikutuksia jo itsessään.		
		Maisemaselvityksessä on myös otettu kantaa Pennalan alueella tapahtuvien hankkeiden yhteisvaikutuksiin (Rautamäentien asemakaava ja Metsolan yleiskaava) todeten, että ne rikkovat Porvoonjoen viljelymaisemien kokonaisuutta muuttaen sen teollisuusluonteisemmaksi. Selvityksen mukaan yhteisvaikutus painottuu kuitenkin enemmän Rautamäentien asemakaavaan, eivätkä hankkeiden vaikutukset kohdistu jokiseudun kaikkein edustavimmilta näyttäviin yhtenäisiin maisemiin tai kulttuuriympäristöihin.		
		Selvityksessä esitetyt lieventämistoimet koskien Porvoonjokivarren uoman maiseman hoitamista kasvillisuudeltaan vaihtelevana ja pääosin avoimena, mutta paikoin puustoisena vyöhykkeenä samoin kuin esitys suojapuuston jättämisestä hankkeen pohjoispäähän, jokiuoman ympärille, ovat huomionarvoiset. Museo ehdottaa, että edellä mainittuja toimia harkitaan lisättäväksi kaavakartan yleismääräyksissä. Myös selvityksessä esitetyllä aitatyyppin valinnalla on vaikutusta siihen, miten maisema koetaan.	Kaavaehdotuksessa Porvoonjoen vesialueen varteen vyöhykemäisenä osoitetun suojaviheralueen (EV-2) keskeisenä motiivina on ollut esisuunnitteluvaiheesta lähtien Porvoonjoen ja siihen rajautuvan rantavyöhykkeen ekologisen ja maisemanhoidollisen merkityksen vahvistaminen. Porvoonjoen varteen osoitetun rantavyöhykkeen kaavamerkintää ja -määräystä tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen osin lausunnon perusteella muotoon: <i>"EV-2, Suojaviheralue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Vesialueeseen rajautuva rantavyöhyke, jonka kasvillisuutta tulee hoitaa ja täydentää alueelle luonteenomaisin puu-, pensas- ja kasvi-istutuksin siten, että alueen ekologinen ja maisemanhoidollinen merkitys vahvistuu. Alueelle saa sijoittaa hulevesien hallintaan liittyviä rakenteita. Aluetta koskee Rakentamislain 53 §:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyölupa)."</i>	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen osin lausunnon perusteella.
		Kaavaselostukseen tulee lisätä Mattilan tilakeskuksen kuulumisen paikallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön (Kuntien kulttuuriympäristöselvitys KUKUSE 2003-2005).	Kaavaselostusta tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella. Kaavaselostuksen kohtaan 2.2 Kaava-alueen yleiskuvaus lisättiin Lahden museoiden lausunnon perusteella maininta siitä, että Mattilan tilakeskus kuuluu paikallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön (Kuntien kulttuuriympäristöselvitys KUKUSE 2003-2005).	Kaavaselostusta tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella.
		Kaavan toteutumisen seurauksena arvokas viljelyalue (MT) kapenee Porvoonjoen vartta seuraavaksi kaistaleeksi muuttuen maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Muutoksella on eittämättä vaikutuksia maiseman kokemiseen. Yksittäistä aurinkovoimahanketta suurempi muutos aiheutuu kuitenkin edellä mainittujen hankkeiden yhteisvaikutuksista.	Ks. edellä annettu vastine.	

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
6.	Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus, 27.08.2026.	Lausuntopyyntö 23.06.2026, Metsolan osayleiskaavan muutosluonnos, Orimattila Lausunto 27.8.2026 KAS/2552/2026	Hankkeen liikenteelliset vaikutuksen painottuvat rakennusvaiheen aikaisiin vaikutuksiin. Hankkeen käytön aikaiset liikenteelliset vaikutukset ovat hyvin vähäiset. Kaava-alueen eteläpuolella 16.06.2026 voimaan tulleen Rautamäentien asemakaavan yhteydessä laaditun liikenneselvityksen perusteella Jokimäentien liikennemäärän on arvioitu kasvavan alueen yleiskaavan muutoksen myötä aiemmasta yli 700 ajoneuvosta vuorokaudessa noin 900 ajoneuvon vuorokaudessa. Laajemman työpaikka-alueen ja datakeskushankkeen toteutuessa Jokimäentien liikennemääräksi on arvioitu noin 1 400 ajoneuvoa vuorokaudessa. Selvityksessä todetaan lisäksi, että raskaan liikenteen osuus säilyy korkeana ja että Lahdentien kokonaisliikenteeseen alueen maankäytön vaikutus on suhteellisen pieni.	Kaavaselistusta tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen liikenteellisiä vaikutuksia koskevilta osin.
		Metsolan osayleiskaava tulee mahdollistamaan aurinkovoimalan ja siihen liittyvien teknisten järjestelmien toteuttamisen ja yhteensovittamisen kaava-alueelle ja sen ympäristöön sijoittuvien muiden toimintojen, aluevarausten ja erityisarvojen kanssa. Tavoitteena on laatia osayleiskaava sellaisella tarkkuustasolla, että sitä voidaan käyttää maankäytönsuunnittelullisena perusteena kaava-alueelle suunniteltujen, aurinkoenergian tuotantoon liittyvien toimintojen sijoittumisen edellytyksiä rakentamisluvituksen yhteydessä harkittaessa.	Nyt laadittavan Metsolan osayleiskaavan muutoksen kaava-alueelle sijoittuvan aurinkovoimahankkeen rakennusvaiheen aikaiseksi materiaali liikenteen määräksi on arvioitu 275 rekkakuormaa eli noin 550 raskaan ajoneuvon liikennetapahtumaa kun saapuminen ja poistuminen lasketaan erikseen. Rakennusvaiheen keston ollessa noin 12-18 kk (260-390 työpäivää), saapuu kaava-alueelle keskimäärin noin 0,7-1,1 rekkakuormaa/työpäivä eli 1,4-2,1 raskaan liikenteen liikennetapahtumaa/työpäivä. Aurinkoenergiահankkeen materiaalikuljetusten keskimääräinen liikennetuotos on näin ollen noin 1-2 raskaan ajoneuvon liikennetapahtumaa työpäivässä, mikä tarkoittaa käytännössä keskimäärin alle yhtä rekkakuormaa päivässä. Aurinkoenergiահankkeen keskimääräinen lisäys Jokimäentien ennustettuun liikennemäärään on noin 0,1–0,2 %.	
		Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto esittää laadittavaksi liikenneselvitystä, jossa selvitetään uuden maankäytön aiheuttaman liikenteen vaikutukset liikenneverkolle.	Kaava-alueelle suuntautuvien tavaratoimituksen määrän ennakkoidaan jakaantuvan rakennusvaiheen aikana epätasaisesti ja painottuvan rakentamisen alkuvaiheen materiaali- ja perustustoimituksiin, telineiden ja paneelien asennusvaiheeseen, muuntajien, invertterien ja muiden sähköteknisten laitteiden toimituksiin, sekä muihin asennus- ja käyttöönotto vaiheen kannalta kriittisiin ajankohtiin. Kuljetushuippujen laskennallisen skenaariotarkastelun perusteella kaava-alueelle suuntautuvien rekkakuormien määrä jää esim. todella voimakkaasti painottuneessa tavaratoimitusten jaksotuksessa (kaikki 275 kuormaa 3 kk:ssa, noin 65 työpäivän aikana) noin 4,2 rekkakuormaan/työpäivä eli noin 8,5 raskaan liikenteen liikennetapahtumaan/työpäivä. Jos kuljetukset ajoittuvat tasaisesti esimerkiksi kahdeksan tunnin työpäivälle, viiden rekkakuorman toimitusmäärä tarkoittaisi keskimäärin noin 0,6 rekkakuormaa tunnissa eli noin 1,25 raskaan liikenteen liikennetapahtumaa tunnissa. Edellä kuvatut liikennemäärät ovat tarkastellun liikenneverkon kokonaiskapasiteetin huomioiden pieniä. Tilanteessa, jossa aurinkoenergiահankkeen ja datakeskushankkeen rakennusvaiheet ajoittuisivat päällekkäin jää aurinkoenergiահankkeen keskimääräinen vaikutus Jokimäentie liikennemääriin erittäin alhaiselle tasolle suhteessa datakeskushankkeen aiheuttamaan liikenteelliseen taustakuormitukseen.	
		Kaavaselistuksessa esitetään, että kaava-alueen ja kaava- aluetta ympäröivän maankäytön kehittyminen luo luontevan paineen kaava-alueelle johtavan liikenneverkon kehittämiselle ja ylläpidolle, millä voi olla myönteisiä vaikutuksia alueen saavutettavuuteen ja yleiseen käytettävyyteen. Liikenneverkkoa voidaan kehittää olemassa olevaa liikenneverkkoa hyödyntäen, sekä tarpeellisilta osin laajentaen ja kehittäen. Edellä kuvattujen lähtökohtien perusteella kaavan vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen jäävät vähäisiksi. Kaavan vaikutukset liikenteeseen liittyvät ensisijaisesti laitoksen rakentamisen aikaisiin liikenteellisiin vaikutuksiin, jotka ovat suhteellisen lyhytaikaisia ja liittyvät mm. paneelialueelle tuotavien rakenteiden kuljetuksiin.	Tehtyjen tarkastelujen perusteella aurinkoenergiահankkeen vaikutus Jokimäentiehen ja Lahdentie-Jokimäentie-liittymään jäävät erittäin vähäisiksi. Kun vertailutasona käytetään datakeskushankkeen valmistumisen jälkeen ennustettua yli 1400 ajoneuvon vuorokausiliikennettä Jokimäentien, on aurinkoenergiահankkeen keskimääräinen rakennusvaiheen aikainen lisäys 12 kk:n rakennusajalla noin 2,1 raskaan liikenteen tapahtumaa/työpäivä ja 18 kk:n rakennusajalla noin 1,4 raskaan liikenteen tapahtumaa/työpäivä. Riippumatta siitä, että lisäys koko vuorokausiliikenteeseen on hyvin vähäinen, tulee tavarakuljetusten ajoitus yhteensovittaa datakeskuksen työmaaliikenteen kanssa alueen liikenneverkon toimivuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi.	
		Kaavoitettava alue sijaitsee Pennalan teollisuus asemakaavan pohjoispuolella, jolta on kulkuyhteys Jokimäentietä pitkin mt 167 Lahdentielle.	Aurinkoenergiահankkeen käytönaikainen liikenne muodostuu mm. tarkastus- ja huoltokäynneistä, kasvillisuuden hoidosta ja niitosta, invertterien, muuntajien ja muiden sähkölaitteiden huollosta, aita-, tie- ja kuivatusrakenteiden huollosta, sekä yksittäisistä nosturi- ja laitekuljetuksista. Edellä kuvattujen suoritteiden liikennetuotoksen arvioidaan olevan suuntaa-antavan arvion perusteella noin 45-120 huoltoajoneuvokäyntiä vuodessa eli noin 90-240 liikennetapahtumaa vuodessa (vuosikeskiarvona noin 0,3-0,7 liikennetapahtumaa vuorokaudessa). Aurinkoenergiահankkeen käytönaikainen liikenne on satunnaista eikä muodosta jatkuvaa liikennevirtaa.	
		Metsolan osayleiskaavan uusi maankäyttö tulee liittymään Jokimäentietä pitkin maantielle 167. Liikenneselvityksessä tulee selvittää alueiden rakentamisaikaiset vaikutukset maantien 167 liittymän toimivuuteen. Liikenneselvityksessä tulee myös huomioida mahdollisen viereisen Pennalan datakeskus hankkeen yhteisvaikutus rakentamisaikana.	Datakeskuksen ja aurinkoenergiահankkeen käytönaikaiset liikenteelliset yhteisvaikutukset eivät käytettävissä olevan tiedon perusteella vaikuta olennaisella tavalla Jokimäentien tai Lahdentie–Jokimäentie-liittymän toimivuuteen. Em. liittymän toimivuus on datakeskushankkeen yhteydessä laaditun liikenneselvityksen perusteella erinomainen ja liittymän kapasiteetin riittävän vuoden 2050-liikenne-ennusteen mukaisille liikennemäärille. Aurinkoenergiահankkeen edellä kuvatulla liikennetuotoksella ei ole olennaista vaikutusta alueen liikennejärjestelyjen toimivuuteen liittyen aiemmin esitettyihin arvioihin.	
			Edellä kuvatuin perustein aurinkoenergiահankkeen liikenteelliset vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena vähäisiksi ja tavanomaisten käytettävissä olevien keinojen avulla suhteellisen helposti hallittaviksi. Haitallisten liikenteellisten vaikutusten ennaltaehkäisemiseksi aurinkoenergiահankkeen, mutta yhtä lailla myös datakeskushankkeen yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota työmaakuljetusten ajoituksen ja yhteensovituksen, sekä tavarakuljetusten tehokkaaseen vastaanottoon ja käsittelyyn hankekohtaisesti käytettävissä olevilla alueilla aiheuttamatta tarpeetonta ruuhkautumista Jokimäentien tai Lahdentie-Jokimäentie-liittymään.	
			Edellä kuvattujen, aurinkoenergiահankkeen yhteydessä arvioitujen liikenteellisten vaikutusten arvioinnin ja tarvittavien tarkastelujen perusteella hankkeessa ei ole tarkoituksenmukaista eikä tarpeen laatia erillistä liikenneselvitystä.	
			Kaavaselistusta tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen liikenteellisiä vaikutuksia koskevilta osin.	

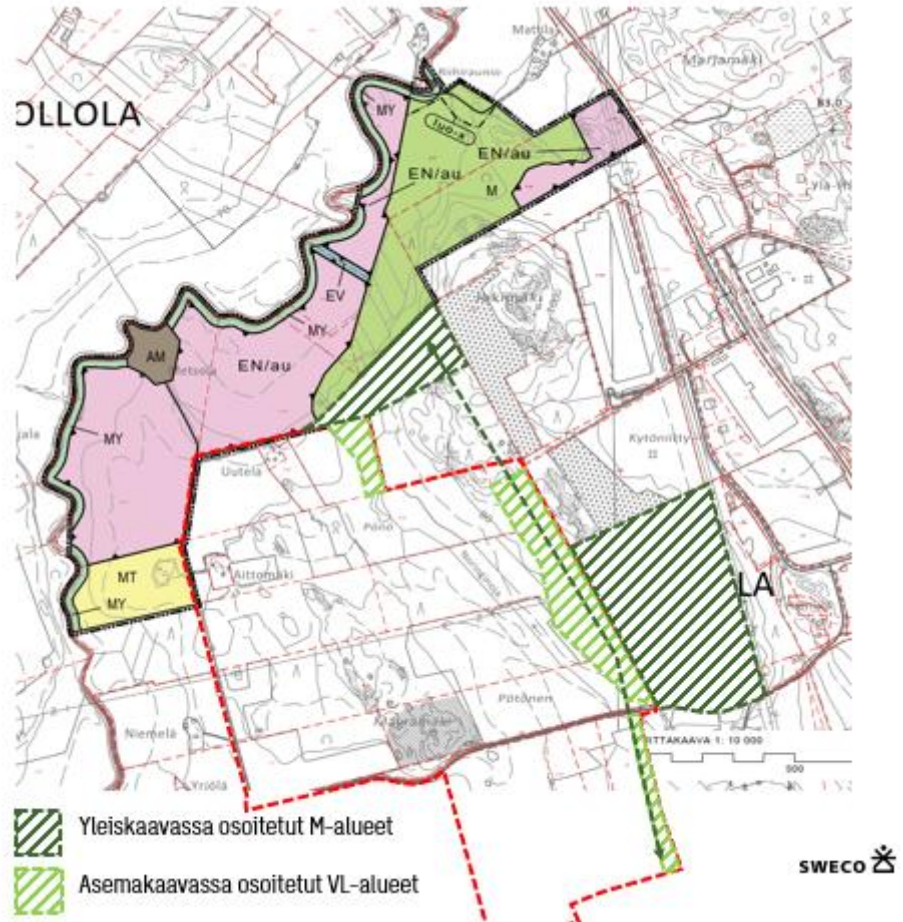
Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
7.	Hollolan kunta, Elinvoiman palvelualue, kaavoitus, 28.08.2026.	Hollolan kunnan kaavoituksen lausunto Orimattilan kaupungin Metsolan alueen osayleiskaavaluonnoksesta		
		Kohde		
		Valorem Energies Finland Oy suunnittelee aurinkovoimalaa Pennalaan, Lahdentien ja Porvoonjoen väliin. Hanketta varten on vireillä osayleiskaavamuutos. Kaava-alueen koko on noin sata hehtaaria ja sinne on suunnitteilla noin 56 hehtaarin laajuinen aurinkovoimala. Kaupunginhallitus päätti Metsolan osayleiskaavamuutoksen käynnistämisestä 13.10.2025. Kaavahanketta koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on hyväksytty 26.11.2025 ja sitä on päivitetty 5.5.2026. Metsolan aurinkovoimahankkeen osayleiskaavatyö on edistynyt luonnosvaiheeseen. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 8.6.2026 § 250 asettaa Metsolan osayleiskaavamuutoksen valmisteluaineiston julkisesti nähtäville 30.7. – 30.8.2026 väliselle ajalle.		
		maakuntakaavoitustilanne		
		Nykyistä vuoden 2014 maakuntakaavaa ollaan päivittämässä lausuntohetkellä, joten sen tarjoaman ohjauksen Metsolan suunnittelualueen osalta voi jo tulkita vanhentuneeksi. Maakuntakaava 2060:n luonnos on ollut nähtävillä keväällä 2026 ja lausunnon kirjoittamisen hetkellä laaditaan maakuntakaavaehdotusta, jonka asetettaneen nähtäville viimeistään syksyllä 2027. Maakuntakaava 2060:n luonnoskartalla Metsolan suunnittelualueen lounaisosan lävistää maakunnan tasolla tunnistettu kokoojakatutasen yhteystarve (punainen katkonuoli) Hollolan puolelle tulevasta uudesta VT4 eritasoliittymästä Orimattilan kokoojakatuverkkoon. Kuva 5. Ote Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060:n valmisteluvaiheen (kaavaluonnos) kaavakartasta. Osayleiskaavan kaava-alue on osoitettu oranssilla katkoviivalla. Maakuntakaavassa tunnistetut seudulliset liikenneyhteystarpeet ovat ratkaisevan tärkeitä Lahden kaupunkiseudun tasapainoisen kehittymisen edellytyksiä. Nähtävillä oleva Metsolan osayleiskaavan kaavaluonnos ei kuitenkaan ollenkaan huomioi yllä maakuntakaava 2060:n luonnoksessa tunnistettua seudullista yhteystarvetta.	Lausunnossa viitattu, Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060:n kaavaluonnoksessa Miekkiön ja Pennalan välille osoitettu tieliikenteen yhteystarvemerkinä on osoitettu alueelle, jolle sijoittuu runsaasti olemassa olevia asuinkiinteistöjä ja maa- ja metsätaloutta harjoittavia tiloja. Maakuntakaavaluonnoksen kaavamääräyksen perusteella merkinnällä osoitetaan uudet tie- ja katuyhteydet, joiden toteuttamiseen tai sijaintiin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Kaavan laatija tarkasteli tieyhteyden toteutettavuutta nyt laadittavan osayleiskaavan kaava-alueen ja Pennalan alueen yleisemmän kehitettävyyden edellyttämällä tarkkuustasolla yhteistyössä Orimattilan kaupungin kaavoituksen kanssa. Tarkastelun yhteydessä todettiin, että tieyhteys voidaan toteuttaa niin haluttaessa kaava-alueen eteläpuolitse ilman, että kaava-alueelle osoitettava rakentaminen häiritsee tien toteutettavuutta. Tieyhteyden mahdollinen myöhempi suunnittelu ja toteuttaminen edellyttää luonnollisesti kuntarajan molemminpuolisen, tien suunnitteluhetkellä vallitsevan yhdyskuntarakenteen ja liikenneverkon huomioimista ja yksityiskohtaista, tarkoituksenmukaista yhteensovittamista tiesuunnitelmien kanssa.	Ei toimenpiteitä.

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
		Aurinkovoimarakentamisesta		
		Aurinkovoimakäyttö sitoo laajat pinta-alat koko voimalan toiminnan ajaksi siten, että muu täydennysrakentaminen alueella estyy. Aurinkovoimaloiden rakentaminen on Suomessa uutta ja niiden palontorjuntamääräykset voivat olla osin riittämättömiä. Tulipalo voi syttyä myös maastopalona, joka leviää maastosta aurinkovoimarakenteisiin. Lisäksi panelikentät tarvitsevat huoltoreittejä joita pitkin on ajettava isoillakin koneilla. Käytännössä on aurinkovoimalan huollon ja paloturvallisuuden takaamiseksi tarpeen jättää voimala-alueelle useita kulku- ja huoltoreittejä sekä pelastusteitä, jotka samalla rajoittavat tulipalojen leviämistä kentältä toiselle. Hollolan kunnan kaavoituksen näkemyksen mukaan aurinkovoimarakentamisen ilmeinen huolto- ja palontorjuntatarve pystytään vielä hyvin sovittamaan yhteen maakuntakaava 2060:n luonnoksessa osoitetun seututason yhteystarpeen kanssa. Aurinkovoimalan panelikentät pitäisi sijoittaa siten, että maakuntatason liikenneyhteyden aluevarauksen levyinen kaista osoitetaan jo aurinkovoimalan lupavaiheen suunnitelmassa vain huoltoyhteydeksi ja palontorjuntakaistaksi. Näin toimimalla aurinkovoimakenttiin ei tarvittaisi isoja muutoksia sitten, kun seudullinen liikenneyhteys kaukaisemmassa tulevaisuudessa alkaa rakentua.	Ks. edellä annettu vastine.	Ei toimenpiteitä.
		Kaavoitustilanne Hollolan puolella kuntarajaa		
		Hollolan kunnalla ei lausunnon antamisen hetkellä ole valmisteilla yleis- tai asemakaavaa Metsolan osayleiskaava-alueen naapurissa. Hollolan kunnan strategisessa yleiskaavassa on kulttuuriympäristökartalla seuraava merkintä välittömästi Metsolan osayleiskaava-alueen vieressä: Metsolan osayleiskaavan suunnittelualueen raja sivuaa Hollolan strategisen yleiskaava 2020:n VKU-alueen rajaa. Arvokkaaksi todetun maisemakokonaisuuden huomiointi soveltuvalla tavalla olisi toivottavaa myös Orimattilan puolella nyt valmisteltavassa Metsolan alueen osayleiskaavamuutoksessa.	Lausunnossa viitatus maisemalliset erityisarvot on huomioitu Metsolan osayleiskaavaa valmisteltaessa. Kaavaehdotuksessa Porvoonjoen vesialueen varteen vyöhykemäisenä osoitetun suojaviheralueen (EV-2) keskeisenä motiivina on ollut esisuunnitteluvaiheesta lähtien Porvoonjoen ja siihen rajautuvan rantavyöhykkeen ekologisen ja maisemanhoidollisen merkityksen vahvistaminen. Porvoonjoen varteen osoitetun rantavyöhykkeen kaavamerkintää ja -määräystä tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen muotoon: <i>”EV-2, Suojaviheralue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Vesialueeseen rajautuva rantavyöhyke, jonka kasvillisuutta tulee hoitaa ja täydentää alueelle luonteenomaisin puu-, pensas- ja kasvi-istutuksin siten, että alueen ekologinen ja maisemanhoidollinen merkitys vahvistuu. Alueelle saa sijoittaa hulevesien hallintaan liittyviä rakenteita. Aluetta koskee Rakentamislain 53 §:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyölupa).”</i> Ilmakuvatarkastelun perusteella lausunnossa viitatus VKU-alueella on suoritettu Hollolan alueella 2000-luvun aikana olennaisia metsänhoidollisia toimenpiteitä hakkuiden muodossa.	Ei toimenpiteitä.
		Hollolan kunnan kaavoituksen kannanotto		
		Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (AKL 32§). Kaupunkiseudun tahtotila vuonna 2026 on selkeästi osoitettu maakuntakaava 2060:n luonnoksessa. Hollolan kunnan kaavoitus katsoo, että myös vasta valmisteluvaiheessa olevan maakuntakaavamuutoksen selvästi osoittama, paikallisesti merkittävän liikenneyhteystarpeen aluevaraustarve pitäisi ottaa huomioon myös Metsolan osayleiskaavan muutoksessa voimalatoimijaa velvoittavalla kaavamerkinnällä.	Ks. edellä annetut vastineet.	Ei toimenpiteitä.

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
8.	Lupa- ja valvontavirasto, 31.08.2026.	Lausunto Metsolan osayleiskaavamuutoksen luonnoksesta		
		Orimattilan kaupunki on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa Metsolan osayleiskaavamuutoksen luonnoksesta 30.8.2026 mennessä. Kokonaispinta-alaltaan noin 100 hehtaarin laajuinen suunnittelualue sijoittuu kaupungin pohjoisosiin, noin 11 kilometriä luoteeseen Orimattilan keskustaajamasta. Osayleiskaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa teollisen mittakaavan aurinkovoiman tuotantoalue. Aurinkovoiman tuotannolle varattavien alueiden pinta-ala on noin 52 hehtaaria ja hanke on teholtaan noin 45 MWp. Osayleiskaavan laadintaa ohjaa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014. Suunnittelualueella on voimassa Pennala-Pasinan osayleiskaava. Alueella ei ole voimassa asemakaavoja. Suunnittelualueen etelä- ja kaakkoispuolella on voimassa Pennalan teollisuusalueen osayleiskaava sekä Rautamäentien asemakaava ja asemakaavamuutos.		
		Alueidenkäyttö		
		Osayleiskaavan yleisissä määräyksissä on määräys (yleismääräys 1), jonka mukaan <i>"Osayleiskaava on alueidenkäyttölain 42.1 §:n tarkoittama oikeusvaikutteinen yleiskaava. Tämä osayleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena yleiskaavana siten, että sitä voidaan käyttää suoraan rakentamisluvan myöntämisen perusteena aurinkoenergian tuotannon alueiden (EN/au) osalta."</i> Mainitussa yleismääräyksessä viitataan ainoastaan alueidenkäyttölain (132/1999, AKL) 42.1 §:ään, mutta oletettavasti yleiskaavaa on ajateltu käytettävän rakentamisluvan perusteena mainitun lain 44 §:n mukaisesti. AKL 44 §:n soveltaminen siten, että säännöksen nojalla laadittaisiin yleiskaava, jonka perusteella myönnetään suora rakentamislupa teollisen kokoluokan aurinkovoimalalle, on ongelmallista. AKL 44 §:n soveltamisalaa käsittelevissä esitöissä (HE 251/2016 vp, s. 40-41) säännöksen katsotaan voivan koskea omakoti- ja paritalojen lisäksi myös muuta pienimuotoista asuinrakentamista ja myös mittakaavaltaan ja ympäristövaikutuksiltaan maaseudulle soveltuvaa työpaikka- ja palvelurakentamista. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan säännös on tarkoitettu asuinrakennusten ja kyläalueiden rakentamiseen, milloin rakentaminen on mitoitukseltaan sellaista, että se ei edellytä asemakaavaa. Säännöstä ei siis ole alun perin tarkoitettu käytettäväksi teollisen kokoluokan aurinkovoimaloiden rakentamiseen. Näin ollen on mahdollista, ettei osayleiskaavan laatiminen poista rakentamislain (751/2023) 46 §:n mukaisen suunnittelutarvealueen sijoittamisluvan käsittelyn tarvetta ennen rakentamisluvan myöntämistä. Lupa- ja valvontaviraston käsityksen mukaan asiasta ei ole oikeuskäytäntöä.	AKL 44 § esitöissä mainitut rakentamistyytit ovat esimerkinomaisia ja havainnollistavat sitä, minkälainen rakentaminen mittakaavaltaan ja ympäristövaikutuksiltaan ei edellytä ohjaamista asemakaavalla. Lain esitöissä tällaisena pidetään mm. maaseudulle soveltuvaa työpaikka- ja palvelurakentamista. Tällaisen rakentamisen vaikutukset ja maankäytölliset ohjaustarpeet ovat laajempia esim. infrastruktuurin ja liikenteen suunnittelun näkökulmasta kuin nyt puheena olevassa hankkeessa. Nyt puheena olevan hankkeen ympäristövaikutukset ovat vähäisempiä kuin esitöissä viitatut esimerkit ja painottuvat keskeisesti rakentamisaikaan. Hankkeen ympäristövaikutukset selvitetään kattavasti ja yksityiskohtaisesti yleiskaavoituksen yhteydessä ja rakentamisaikaisia vaikutuksia koskevat lupamääräykset määritetään rakentamisluvituksen yhteydessä. Yleiskaava ohjaa rakentamista ja maankäyttöä riittävästi eikä käsillä ole sellaista maankäytön ohjaustarvetta, joka edellyttäisi asemakaavan laatimista. Vastaavasti myöskään suunnittelutarvealueen sijoittamislupaa ei ole syytä edellyttää. Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella. Kaavakartan yleismääräyksiin sisällytetty, lausunnossa viitattu määräys tarkistettiin muotoon: <i>"Oikeusvaikutteinen osayleiskaava (AKL 42.1 §). Tätä oikeusvaikutteista osayleiskaavaa voidaan käyttää suoraan aurinkovoimalan rakentamisluvan perusteena rakentamislain 46 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä kaavassa erikseen osoitetuilla aurinkovoimatuotantoon tarkoitettun energiahuollon alueilla (EN/au) (AKL 44 §)."</i>	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella.
		Kun suunnittelualue rajautuu suurelta osin Porvoonjoen rantaan, on kiinnitettävä huomiota siihen, mitä alueidenkäyttölain 72.1 §:ssä säädetään suunnittelutarpeesta ranta-alueella. Nyt laadittavaa osayleiskaavaa ei voida laatia siten, että sitä käytettäisiin rakentamisluvan myöntämisen perusteena mainitussa lainkohdassa tarkoitettulla tavalla. Näin ollen joen ranta-alueille sijoittuvien aurinkovoimatuotantoon tarkoitettujen energiahuollon alueiden (EN/au) osalta on lähtökohtaisesti tarpeen käsitellä rakentamislain (751/2023) 57 §:n mukainen poikkeamislupa, jolla poiketaan suunnittelutarpeesta ranta-alueella.	Ks. edellä annettu vastine koskien oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatimista siten, että kaavaa käytetään rakentamisluvan myöntämisen perusteena. Osayleiskaava laaditaan AKL 72 § edellyttämällä tavalla ja kaavoitusmenettelyssä toteutetaan asianmukaiset, asiantuntijatyönä laadittavat ympäristö- ja muut selvitykset. Osayleiskaava kattaa näin ranta-alueen suunnittelutarpeen eikä myöskään RL 57 §:n mukaisen poikkeamisluvan edellyttämiselle ole perusteita.	Ei toimenpiteitä.

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
		Suunnittelualan länsireuna rajautuu kokonaisuudessaan Porvoonjokeen. Joen rantaan on osoitettu vyöhykkeenomaisesti 30 metriä leveä maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Kaavan yleismääräyksen (yleismääräys 2) mukaan: <i>"Porvoonjoen vesialueeseen rajoittuvan MY-alueen puusto ja kasvillisuus tulee säilyttää luonnontilaisena ja parantaa täydennysistutuksin."</i> Kaavaselostuksessa todetaan (s. 20 ja 22) MY-aluevarauksen osalta mm., että aluevarausta voidaan hyödyntää kaava-alueelle suunnitellun aurinkovoimatuotantoon tarkoitettun alueen maisemointiin, sekä rakenteelliseen ja luonnonmukaiseen hulevesien hallintaan. Jatkosuunnittelussa on syytä vielä harkita, onko MY-aluevaraus tarkoituksenmukainen merkintätapa vai olisiko alue syytä osoittaa enemmän suojaviheralueeksi (EV). Tarkoituksenmukaista merkintätapaa harkitessa on syytä ottaa huomioon myös, että rakentamislain 53.1 §:n 3 kohta ei mahdollista sitä, että osayleiskaavan M-alkuiselle aluevaraukselle asetettaisiin maisematyölupapalveloite, jolla voitaisiin osaltaan pyrkiä turvaamaan maisemallisia arvoja.	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella. Porvoonjokea vyöhykkeenomaisesti reunustavan, valmisteluvaiheen MY-alueeksi osoitetun alueen käyttötarkoitukseksi osoitettiin suojaviheralue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (EV-2). Aluetta koskeva kaavamääräys tarkistettiin muotoon: <i>"Suojaviheralue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Vesialueeseen rajautuva rantavyöhyke, jonka kasvillisuutta tulee hoitaa ja täydentää alueelle luonteenomaisin puu-, pensas- ja kasvi-istutuksin siten, että alueen ekologinen ja maisemanhoidollinen merkitys vahvistuu. Alueelle saa sijoittaa hulevesien hallintaan liittyviä rakenteita. Aluetta koskee Rakentamislain 53 §:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyölupa)."</i>	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella.
		Kulttuuriympäristö ja maisema		
		Suunnittelualue sijoittuu koillisosiltaan Porvoonjoen kulttuurimaiseman maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Lisäksi alueella voimassa olevassa Pennala-Pasina osayleiskaavassa Porvoonjokeen rajoittuvia alueita on osoitettu arvokkaaksi viljelyalueeksi (MT). Merkintään liitetyn määräyksen mukaan alueet on tarkoitettu pääasiassa viljelyskäyttöön ja tulee säilyttää avoimina.		
		Osayleiskaavan valmistelun yhteydessä on laadittu maisemaselvitys. Selvityksessä on kuvattu mm. maiseman nykytilaa sekä suunnittelualueelle ja lähialueille sijoittuvaa rakennuskantaa. Maisemallisia vaikutuksia havainnollistetaan havainnekuvin. Selvityksessä on tunnistettu myös yhteisvaikutukset lähialueen muiden hankkeiden kanssa. Hankkeen vaikutukset maisemaan arvioidaan kokonaisuutena vähäisiksi tai kohtalaisiksi. Vaikutusten katsotaan jakaantuvan siten, että laajan maakunnallisen arvoalueen osalta vaikutusten arvioidaan muodostuvan vähäisiksi, paikalliseen edustavaan jokilaaksonäkymään kohdistuvan vaikutuksen ollessa kuitenkin kohtalainen.		
		Rautamäentien asemakaavan ja asemakaavan muutoksen kanssa jokiseutuun aiheutuvien yhteisvaikutusten arvioidaan olevan merkittäviä. Asemakaava on laadittu mahdollistamaan laajan datakeskusalueen toteuttaminen välittömästi suunnittelualueen eteläpuolelle. Yhteisvaikutusten katsotaan olevan merkittäviä, sillä hankkeet muuttavat seudun maiseman laaja-alaisesti hyvin erilaiseksi kuin se on nykyään. Yhteisvaikutusten katsotaan kuitenkin painottuvan suuremmin Rautamäentien asemakaavaan. Lisäksi selvityksessä todetaan, etteivät hankkeiden vaikutukset kohdistu jokiseudun kaikkein edustavimmilta näyttäviin yhtenäisiin maisemiin tai kulttuuriympäristöihin.		

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
		Kulttuuriympäristön ja maiseman osalta vaikutusten arviointia voidaan pitää asianmukaisena ja kattavana. Maisemaselvityksessä esitetyt lieventämistoimet on syytä ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Keskeistä on erityisesti Porvoonjokivarren maisemanhoito, jolla voidaan vähentää maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle aiheutuvia vaikutuksia. Edellä esitetty MY-alueiden muuttaminen EV-alueiksi tarjoaisi mahdollisuuden asettaa näille alueille maisematyölupavelvoite.	Lausunnossa viitatus maisemalliset erityisarvot on huomioitu Metsolan osayleiskaavaa valmisteltaessa. Kaavaehdotuksessa Porvoonjoen vesialueen varteen vyöhykemäisenä osoitetun suojaviheralueen (EV-2) keskeisenä motiivina on ollut esisuunnitteluvaiheesta lähtien Porvoonjoen ja siihen rajautuvan rantavyöhykkeen ekologisen ja maisemanhoidollisen merkityksen vahvistaminen. Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella. Porvoonjoen varteen osoitetun rantavyöhykkeen kaavamerkintää ja -määräystä tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen muotoon: <i>”EV-2, Suojaviheralue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Vesialueeseen rajautuva rantavyöhyke, jonka kasvillisuutta tulee hoitaa ja täydentää alueelle luonteenomaisin puu-, pensas- ja kasvi-istutuksin siten, että alueen ekologinen ja maisemanhoidollinen merkitys vahvistuu. Alueelle saa sijoittaa hulevesien hallintaan liittyviä rakenteita. Aluetta koskee Rakentamislain 53 §:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyölupa).”</i>	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella.

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
		Luonnonsuojelu		
		Suunnittelualan luonnonarvoja on kartoitettu kasvillisuuden ja luontotyyppien, Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajiston, nisäkäslajisten sekä pesimälinnuston osalta. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan selvitykset antavat pääosin kattavan kuvan suunnittelualan luonnonarvoista.		
		Suunnittelualan keskeiset luonnonarvot painottuvat Porvoonjoen varrelle ja suunnittelualan koillisosan pienialaisille metsäalueille. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 viheryhteystarpeen ja Pennalan teollisuusalueen osayleiskaavan paikallisen ekologisen yhteyden jatkuvuus suunnittelualan läpi tulee huomioida tarkastelemalla suunnittelualan koillisosan aurinkovoimatuotantoon tarkoitetun energiahuollon alueen (EN/au) rajausta. Kaavaluonnoksen mukainen rakentaminen katkaisee jo nykytilanteessa voimajohtolinjan ja Lahdentien vuoksi rikkonaisen itä-Länsisuuntaisen yhteyden kokonaisuudessaan. Todettujen yhteyksien ja yhteystarpeiden toimivuuden varmistamiseksi yhteyden tulee olla jatkuva ja huomioitu asianmukaisin kaavamerkinnoin ja -määräyksin. Vaikutukset ekologisiin yhteyksiin tulee tunnistaa vaikutusten arvioinnissa.	Lausunnossa viitattujen rakentamiselta vapaiden alueiden muodostama ekologinen yhteys on huomioitu kaavan valmistelussa. Kaava-alueen koillisosalle osoitettu suhteellisen laaja, yhtenäinen maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) tukee kaava-alueen eteläpuolisen yleis- ja asemakaavoitetun alueen ekologista kytkeytymistä kaava-alueen pohjoispuolisiin alueisiin ja edelleen kaava-alueelta kohti pohjoista ja koillista. Kaava-alueen itäosalle sijoittuvan sähköasema toteuttamisen edellyttämä lopullinen aluevaraus on kaava-alueen koillisosalle osoitettua EN/au-aluetta olennaisesti pienempi, eikä synnytä kaavan laatijan käytettävissä olevan tiedon perusteella lausunnossa viitatus kaltaista estevaikutusta. 	

Nro	Lausunnon antaja	Lausunto	Kaavan laatijan vastine	Toimenpiteet
		Lepakoille tärkeä alue (luokka II) on huomioitu luo-x-merkinnällä, joille ei ole kuitenkaan annettu alueiden käyttöä ohjaavaa suunnittelumääräystä. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan kaavamerkintää tulee täydentää asianmukaisella suunnittelumääräyksellä. Arvokohteena tunnistettu lehtokorpi on syytä huomioida asianmukaisella kaavamerkinnällä.	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella. Lausunnossa viitattua lepakoiden tärkeää ruokailualuea tai siirtymäreittiä koskeva kaavamääräys muutettiin muotoon: <i>”slep-2, Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Lepakoiden tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti (luokka 2). Alueen lepakoiden kannalta keskeisiä ominaispiirteitä ei saa vaarantaa alueeseen kohdistuvien toimenpiteiden yhteydessä.”</i> Kaava-alueen koillisosalle lisättiin luo-5-osa-aluea koskeva kaavamerkintä ja -määräys: <i>”Luonnon monimuotoisuutta turvaava kohde. Uhanalainen luontotyyppi (lehtokorpi, arvoluokka 3). Alueeseen kohdistuvien toimenpiteiden yhteydessä tulee huomioida luontotyyppin ominaispiirteet.”</i> luo-5-osa-aluemerkinnällä osoitettu kohde on osoitettu kaavakartalla alueelle entuudestaan sijoittuvan metsäautotien pohjoispuolisilta osin, jolloin EN/au-alueen aluevaraus mahdollistaa aurinkovoimalan sähkölinjojen ja sähköaseman huoltotien toteuttamisen ko. aluevarauksen eteläreunan kautta.	Kaavakarttaa tarkistettiin valmisteluvaiheen jälkeen lausunnon perusteella.
		Pintavedet		
		Metsolan osayleiskaavan muutos sisältää vesienhoidon tavoitteiden kannalta keskeisiä määräyksiä hulevesien hallinnasta, vesistövaikutusten minimoinnista sekä Porvoonjoen rantavyöhykkeelle osoitetuista suojavyöhykkeistä. Kaavassa on osoitettu Porvoonjoen varteen 30 metriä leveä MY-alue sekä annettu määräyksiä hulevesien laadullisesta ja määrällisestä hallinnasta rakentamisen aikana ja sen jälkeen.		
		Kaava-aineistoon sisältyvän hulevesiselvityksen mukaan aurinkovoimahankkeen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä muutoksia valuntaolosuhteisiin, ja maankäytön muutos peltoalueesta aurinkovoima-alueeksi voi pitkällä aikavälillä vähentää vesistökuormitusta. Selvityksessä korostetaan kuitenkin rakentamisaikaisen kiintoaine- ja ravinnekuormituksen hallintaa, olemassa olevien virtausreittien säilyttämistä sekä tarvittaessa kosteikkokäsittelyn toteuttamista ennen vesien johtamista Porvoonjokeen.		
		Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kaava on lähtökohtaisesti sovitettavissa yhteen vesienhoidon ympäristötavoitteiden kanssa eikä käytettävissä olevan aineiston perusteella aiheuta riskiä vaikutusalueen pintavesien ekologisen tilan heikkenemisestä edellyttäen, että kaavan hulevesiä, suojavyöhykkeitä ja rakentamisaikaisia vesiensuojelutoimenpiteitä koskevat määräykset toteutetaan yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja rakentamisessa täysimääräisesti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää Porvoonjokeen ja Noringinojaan kohdistuvan kiintoaine- ja ravinnekuormituksen ehkäisemiseen rakennusvaiheessa sekä hulevesien luonnonmukaiseen hallintaan koko hankkeen elinkaaren aikana.		
		Lopuksi		
		Rakentamishankkeeseen ryhtyvän tulee toimittaa lausuntopyyntö Lupa- ja valvontavirastoon vesilain (587/2011) mukaisesta luvantarpeesta ja liittää mukaan vesienhallintasuunnitelma, jossa on esitettyä selkeästi kuivatusta varten kaivettavat ja kunnostettavat ojat, niiden purkupisteet alapuoliseen uomaan tai vesistöön sekä vaadittavat vesiensuojelurakenteet.	Merkitään tieodoksi.	Ei toimenpiteitä.
		Liikennejärjestelmän ja maanteiden osalta lausunnonantaja on Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus.		